

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2 grudnia 2015 r.

Adam Bodnar

IV.002.1.2015.ZA

**Pani
Hanna GRONKIEWICZ-WALTZ
Prezydent Miasta Stołecznego
Warszawy
Pl.Bankowy3/5
00-950 WARSZAWA**

Wystąpieniem z dnia 25 stycznia 2008 r. w sprawie RPO-573683/07 mój poprzednik ś.p. dr Janusz Kochanowski zwrócił się do Pani Prezydent z apelem o podjęcie działań dla zapewnienia mieszkańcom Miasta Stołecznego Warszawy elementarnych obiektów użyteczności publicznej – w postaci publicznych toalet, łaźni oraz pralni, z których bezdomni, ale także i wszyscy mieszkańcy miasta, mogliby korzystać w miarę potrzeby.

Trwający sezon zimowy aktualizuje potrzebę ponowienia tego apelu, w szczególności w części dotyczącej zapewnienia szerszego dostępu do łaźni miejskich. Z zadowoleniem można bowiem stwierdzić, że w czasie, który upłynął od wspomnianego wystąpienia, znacznie poprawiła się dostępność publicznych toalet.

Problem dostępności łaźni miejskich jawi się jednak wciąż jako zagadnienie wymagające poprawy. Zgodnie z oficjalnymi danymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej ostatniej zimy na terenie miasta stołecznego Warszawy przebywało 2516 osób doświadczających bezdomności (dokument pod nazwą: Sprawozdanie z realizacji działań na rzecz ludzi bezdomnych w województwach w roku 2014 oraz wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych (21/22 styczeń 2015) opubl. <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoieczna/bezdomnosc/materialy-informacyjne-na-temat-bezdomnosci/>). Liczba ta w praktyce może być wyższa, na co wskazują organizacje pozarządowe zgłaszające zastrzeżenia do przyjętej metodologii badania liczby osób bezdomnych.

Przy tak dużej skali problemu budzi wątpliwość dostępność tylko jednej łaźni publicznej w Warszawie prowadzonej przez Caritas Archidiecezji Warszawskiej w Ośrodku Charytatywnym „Tylko z Darów Miłosierdzia”. Łaźnia ta, zgodnie z cytowanymi danymi MPiPS, jest przy tym jedyną łaźnią na obszarze całego województwa mazowieckiego. W tej sytuacji osoby bezdomne, ale także i osoby żyjące w skrajnym ubóstwie, zmuszone są korzystać z sanitariatów dostępnych

w galeriach handlowych (z których często są wyrzucane), czy też używać jako sanitariatów ujęć wody oligocenińskiej, co w oczywisty sposób nie jest pożądane.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę, że Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją z 2010 r. uznało prawo do czystej wody i urządzeń sanitarnych za prawo człowieka, które jest niezbędne dla pełnego korzystania z życia i wszystkich praw człowieka (zob. Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr A/RES/64/292, http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/64/292). Prawo to znajduje także swoją podstawę w art. 11 ratyfikowanego przez Polskę Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych Społecznych i Kulturalnych otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz.U. z 1977 nr 38 poz. 169) i rozwinięte zostało w Komentarzu Ogólnym nr 15 Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych o prawie do wody - http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=9&DocTypeID=11). W komentarzu podkreśla się, iż zawarte w art. 11 MPPGSiK prawo do wody jest niezbędnym elementem godnego życia istoty ludzkiej, a dostęp do niej powinien być zagwarantowany na zasadach niedyskryminacyjnych dla każdego, w tym w szczególności dla osób szczególnie narażonych na marginalizację i dyskryminację. Prawo to obejmuje nie tylko dostęp do wody w celach pitnych, ale również prawo do korzystania z wody w celu zachowania higieny osobistej.

W świetle powyższego chciałbym ponowić apel o zagwarantowanie prawa dostępu do urządzeń sanitarnych dla osób doświadczających bezdomności.

Podpis na oryginale